

Hanna-Maija Raitio

Museo keskellä varuskunta-aluetta

Porilaismuseo perustettiin vuonna 1990 ja se on toiminut siitä asti Porin Prikaatin varuskunta-alueen vanhassa varuskuntasairaalassa. Rakennus itsessään jo luo komeat puitteet museon ylläpitämiselle ja museon pihalla olevat tykit herättävät museokävijässä välittömän kiinnostuksen. Tunnelmaa sotilasmuseolle luo myös sijainti varuskunta-alueen porttien sisäpuolella ja vierailija voikin nähdä vilauksen panssarivaunusta tai metsässä möyryvästä sotilaasta.

Museo esittelee kattavasti Porin Prikaatin historiaa. Historia on pitkä, melkein neljäsataa vuotta. Porin Prikaatin juuret ajoittuvat aina vuodelle 1626, jolloin Ruotsin silloinen kuningas Kustaa II Adolf halusi perustaa maakuntarykmenttejä eri puolille Ruotsin valtakuntaa. Näin Porin Kuninkaallinen Rykmentti sai alkunsa ja tämän Porilaismuseo kertookin museokävijällä kronologisesti rakennetun näyttelynsä avulla. Vaikka museo pääsääntöisesti käsittelee prikaatin historiaa, se silti sopii kaikille sotahistoriasta kiinnostuneille. Porilaismuseosta voi lisäksi jatkaa kätevästi Säskylän talvi- ja jatkosotamuseoon, johon on vain kivenheiton matka.

Kuva: Hanna-Maija Raitio

Prikaatin historian lisäksi museossa on kattava asepuoli, jossa esitellään aseita ja miekkoja aina 1600-luvulta nykypäivänä käytössä oleviin aseisiin, eikä se jätä edes harjaantunutta aseharrastajaa kylmäksi. Museon ainoana haittapuolena on sen sijainti vartioidulla varuskunta-alueella, tosin museokäynnin voi varata kätevästi esimerkiksi puhelimitse.

Porilaismuseolla on monia vahvuuksia, joita muilta joukko-osaston museoilta puuttuu. Ensimmäisenä voin mainita sen museomaisen luonteen. Monilla joukko-osastoilla on perinnehuone tai -tila, joissa on esillä joukko-osaston historiaa, mutta Porilaismuseo voidaan perustellusti nostaa muiden sotahistoriaan erikoistuneiden museoiden joukkoon.

Toisena vahvuutena on museon näyttelyn rakentuminen. Joukko-osaston vaiheet on museossa esitelty mielenkiintoisella tavalla kokonaisuuksittain, missä yksi vitriini edustaa tietyn aikakauden esineitä, teemoja tai Museon asekoelma yltää aina 1600-luvulta nykypäivään asti. Kuva: Hanna-Maija Raitiotoimintaympäristöjä. Näin myös vähemmän asioista tietävä sisäistää museon helposti ja ”lavastettujen tilanteiden” vuoksi museo sopii erityisesti sellaiselle, jota yleensä tympii kontekstistaan irrallisten esineiden katselu museoissa. Arvokkaana piirteenä museossa pidän myös sitä, että museon oppaana ja vierailujen vastaavana toimii aina varusmiespalvelusta parhaillaan suorittava museoaliupseeri, jonka hommissa myös allekirjoittanut on toiminut. Museoaliupseeri värittää museokierrosta taitavasti erilaisia tarinoita kertoen, jotka hän yhdistää museossa oleviin esineisiin. Näin museokokemus ei jää kenellekään irralliseksi. Oma suosikkini museossa on 1600-luvulta oleva raskas rintapanssari, jossa näkyvät selkeästi siihen osuneet luodin jäljet. Lisäksi kävijä voi verestää omia armeijamuistojaan museolla vieraillessaan – onhan oppaalla tästä asiasta paljon puhuttavaa ja ajankohtaista kokemusta.

Museon asekoelma yltää aina 1600-luvulta nykypäivään asti.

Kuva: Hanna-Maija Raitio

Porilaismuseo joukko-osaston museona

Porilaismuseolla on monia vahvuuksia, joita muilta joukko-osaston museoilta puuttuu. Ensimmäisenä voin mainita sen museomaisen luonteen. Monilla joukko-osastoilla on perinnehuone tai -tila, joissa on esillä joukko-osaston historiaa, mutta Porilaismuseo voidaan perustellusti nostaa muiden sotahistoriaan erikoistuneiden museoiden joukkoon.

Toisena vahvuutena on museon näyttelyn rakentuminen. Joukko-osaston vaiheet on museossa esitelty mielenkiintoisella tavalla kokonaisuuksittain, missä yksi vitriini edustaa tietyn aikakauden esineitä, teemoja tai Museon asekokoelma ylittää aina 1600-luvulta nykypäivään asti. Kuva: Hanna-Maija Raitiotoimintaympäristöjä. Näin myös vähemmän asioista tietävä sisäistää museon helposti ja ”lavastettujen tilanteiden” vuoksi museo sopii erityisesti sellaiselle, jota yleensä tyypii kontekstistaan irrallisten esineiden katselu museoissa. Arvokkaana piirteenä museossa pidän myös sitä, että museon oppaana ja vierailujen vastaavana toimii aina varusmiespalvelusta parhaillaan suorittava museoaliupseeri, jonka hommissa myös allekirjoittanut on toiminut. Museoaliupseeri värittää museokierrosta taitavasti erilaisia tarinoita kertoen, jotka hän yhdistää museossa oleviin esineisiin. Näin museokokemus ei jää kenellekään irralliseksi. Oma suosikkini museossa on 1600-luvulta oleva raskas rintapanssari, jossa näkyvät selkeästi siihen osuneet luodin jäljet. Lisäksi kävijä voi verestää omia armeijamuistojaan museolla vieraillessaan – onhan oppaalla tästä asiasta paljon puhuttavaa ja ajankohtaista kokemusta.

1600-luvun raskas rintapanssari.
Kuva: Hanna-Maija Raitio

Jo aiemmin mainittu asekokoelma on todella kattava ja se saa monen aseista kiinnostuvan uppoutumaan pitkäksi aikaa vitriinien lumoihin. Aseita on näytillä piilukkomusketeista nykypäivän rynnäkkökivääreihin, sekä pistooleihin ja pienistä linnoitustykeistä jalkaväen kranaatinheittämiin, tykkeihin ja panssarintorjunta-aseisiin. Museossa ei myöskään ole unohdettu varmasti jokaiselle

historiantunneilla tutuksi tullutta kuuluisaa Molotovin cocktailia eikä panssarivaunun telan väliin heitettävää koivuhalkoa, jolla suomalaiset tekivät ihmeitä talvisodan ratkaisutaisteluissa. Etenkin asepuolen on havaittu aiheuttavan nostalgisia muisteluja, joista riittää puhuttavaa kaveriporukassa pitkäksi aikaa - ”kun minä olin nuori”.

Porilaismuseo ei kuitenkaan ole vain talvi- ja jatkosotaa kertaava museo, vaan sieltä löytyy esineitä ja tarinoita joka lähtöön: kunniamerkkejä, ”sotilasmuotia” sekä suomalaisen jääkiekkoilijan Janne Niskalan MM-kisoissa käyttämä leijonapaita. Porilaismuseon vahvuutena on, että se voi olla mielenkiintoinen kokemus kaikille ikään tai sukupuoleen katsomatta.

Museo kokemuksena

Museoon suunnittelevan vierailijan kannattaa suunnitella museovierailu hyvissä ajoin, sillä sijainnin vuoksi siellä käyminen vaatii erillisen ajanvarauksen. Tämän hankaloittavan seikan vuoksi ei kuitenkaan kannata museossa vierailua jättää tekemättä, sillä Porilaismuseo on kategoriassaan ainoaa laatuaan ja tämän vuoksi siellä käykin vuosittain noin 5000 kävijää. Jos aikaa ei kuitenkaan halua varata, niin museo on avoinna ainakin kaksi kertaa vuodessa uusien varusmiesten valan yhteydessä. Lisäksi museokokemuksen jälkeen voi piipahtaa rentoutumassa Säkylän sotilaskodissa nauttimassa suussa sulavan munkin ja kuppoksen kahvia ja siinä samalla ihastella varuskunta-alueen menoa ja meininkiä.

Kirjoittaja on arkeologian toisen vuoden opiskelija, joka suoritti naisten vapaaehtoisen asepalveluksen Porin prikaatissa vuonna 2011-2012.

